



PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

960/0

Návrh poslanců Františka Váchy, Jiřího Zlatušky, Karla Raise, Vlasty Bohdalové, Anny Putnové, Miroslava Grebeníčka, Petra Kořenka, Simeona Karamazova, Radima Holečka, Adolfa Beznosky, Františka Laudáta a Augustina Karla Andrleho Sylora na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů



Zástupce předkladatele: Vácha F. a další
Doručeno poslancům: 11. listopadu 2016 v 12:25

ZÁKON

ze dne.....2016,

kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění zákona č. 41/2004 Sb., zákona č. 215/2004 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 227/2006 Sb., zákona č. 171/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 110/2009 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 469/2011 Sb. a zákona č. 49/2013 Sb., zákona č. 194/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb. a zákona č. 135/2016 Sb., se mění takto:

1. V Části první, Hl. I., § 2 odst. 2 písmeno g) se slova „spadající do jedné nebo několika kategorií podpory“ zrušují.

2. V Části první, Hl. I., § 2 odst. 2 písmeno k) nově zní:

„k) způsobilými náklady takové náklady nebo výdaje ve výzkumu, vývoji a inovacích, které mohou být příjemcem vynaloženy na činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích, nebo v souvislosti s nimi, a to zejména

1. osobní náklady nebo výdaje, včetně stipendií na výzkum, vývoj a inovace podle zákona o vysokých školách³⁾,
2. náklady nebo výdaje na pořízení hmotného a nehmotného majetku,
3. další provozní náklady nebo výdaje,
4. náklady nebo výdaje na služby,
5. doplňkové náklady nebo výdaje,“.

3. V Části první, Hl. III., § 9 odst. 1 písmeno g) se slova „stanovená podle jednotlivých kategorií podpory uvedených v § 3 odst. 2“ zrušují.

Čl. II
Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti 15. dnem po dni jeho vyhlášení ve Sbírce zákonů.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A Obecná část

Zhodnocení platného právního stavu, odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Současná verze zákona přináší některé výkladové nejasnosti v definici způsobilých nákladů definovaných v §2, odst. 2, písmenu k) a právní nejistotu při jejich aplikaci v rámci institucionální podpory definované § 3 odst. 1, zákona.

Předkládaná novela zákona přichází se zpřesněním definice způsobilých nákladů, které řeší výkladové nejasnosti i právní nejistotu poskytovatelů finančních prostředků na VVI.

Navrhované řešení zavádí novou definici způsobilých nákladů v §2, odst. 2, písmenu k) tak, aby se takto definované způsobilé náklady daly aplikovat na účelovou i institucionální podporu a současně se řešila problematika pořizování hmotného majetku „investičních nákladů“ a dalších provozních nákladů „materiálních nákladů“.

Současně tato novela řeší i otázku definice projektu výzkumu, vývoje a inovací. V platné verzi zákon v § 2 odst. 2 písmenu g) taxativně definuje kategorie podpory, kam musejí spadat projekty výzkumu. Toto omezení však může působit problémy při vyhlášení specifických výzev VVI.

Předpokládaný hospodářský a finanční dosah, zejména na státní rozpočet, rozpočty krajů a obcí

Předkládaná novela nebude mít dopad na státní rozpočet ani na rozpočty krajů a obcí.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhované řešení je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhované řešení je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Odůvodnění přijetí návrhu zákona podle § 90 odst. 2, Jednacího řádu Poslanecké sněmovny již v 1. čtení

Navržená novela zákona 130/2002 Sb. řeší aktuální problém, vzniklý přijetím vládní novely zákona 130/2002 Sb. v jejímž důsledku nemohou poskytovatelé účelové podpory financovat pořizovací cenu investice určené na podporu výzkumu a vývoje. Současně nemohou poskytovatelé poskytnout finanční zdroje na běžné materiální (další) výdaje přímo související s řešením projektu. Stejně tak tato novela řeší zásadní problém, kdy v současné verzi zákona nejsou pro institucionální podporu nijak definovány způsobilé náklady. To ve svém důsledku

paralyzuje celý systém financování českého výzkumu a vývoje a ohrožuje čerpání Evropských strukturálních fondů. Současně se mění status institucionálního příspěvku vysokým školám, který v současné době brání racionálnímu využití těchto prostředků na vysokých školách. Vzhledem k tomu, že by mohlo dojít k prodlevě při vyhlašování výzev jak v operačních programech, tak i v rámci grantových agentur (GAČR, TAČR, resortní grantové agentury a podob.) čímž by došlo nejen k ohrožení čerpání evropských prostředků ale v podstatě k zastavení podpory české vědy, výzkumu a inovací, navrhuje se přijetí návrhu zákona podle § 90 odst. 2, Jednacího řádu Poslanecké sněmovny již v 1. čtení.

B Zvláštní část

K čl. I, bodům 1, 2 a 3

Navrhovaná novela zákona řeší problematiku chybějící definice způsobilých nákladů v případě institucionální podpory definované § 3 odst. 1. Navrhované řešení vypouští ze současné verze zákona ve všech bodech definujících způsobilé náklady v §2, odst. 2, písmena k) zmínku, že se jedná pouze o způsobilé náklady pro účely projektu, a tak bude možné nově definované způsobilé náklady aplikovat i na podporu institucionální.

Současná verze zákona také přináší problém při aplikaci bodu 2 v §2, odst. 2, písmenu k), kdy jeho výklad činí problematickým financovat pořizovací cenu investice ze zdrojů určených na podporu VVI. Navrhuje se zpřesnění definice bodu 2 v §2, odst. 2, písmene k).

Další problém současné verze zákona vyvstává aplikací bodu 5, §2, odst. 2, písmeno k). Formulace, která je uvedena v současném znění zákona, je nejednoznačná a znemožňuje čerpání prostředků na tzv. materiální náklady (v předchozím znění zákona označované jako „další provozní náklady nebo výdaje“) přímo spojené s řešením projektu. V předkládané novele zákona se zavádí v bodě 3, §2, odst. 2, písmene k) nově „další provozní náklady nebo výdaje“. Jedná se v podstatě o návrat k dřívější definici, která se již v praxi osvědčila.

V platné verzi zákona se v § 2 odst. 2 písmenu g) taxativně definují kategorie podpory, kam musejí spadat projekty výzkumu. Jelikož toto omezení může působit problémy při vyhlašování specifických výzev VVI, je v navrhované novele v § 2 odst. 2 písmenu g) pojem kategorie podpory vypuštěn. Současně je z legislativního hlediska nutné tento pojem vypustit i v § 9 odst. 1 písmenu g).

K čl. II

V účinnost má zákon vstoupit patnáctým dnem po jeho vyhlášení.

V Praze dne 10. listopadu 2016

Jiří Zlatuška, v.r.

František Vácha, v.r.

Karel Rais, v.r.

Vlasta Bohdalová, v.r.

Anna Putnová, v.r.

Miroslav Grebeníček, v.r.

Petr Kořenek, v.r.

Simeon Karamazov, v.r.

Radim Holeček, v.r.

Adolf Beznoska, v.r.

František Laudát, v.r.

Augustin Karel Andrlé Saylor, v.r.

Platné znění zákona s vyznačením navrhovaných změn

Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací)

§ 2

Vymezení pojmů

(1) Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) kategoriemi podpory oblasti podpory základního výzkumu³⁷⁾, aplikovaného výzkumu a inovací,
- b) aplikovaným výzkumem teoretická a experimentální práce zaměřená na získání nových poznatků a dovedností pro vývoj nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb; průmyslový výzkum³⁸⁾, experimentální vývoj³⁹⁾ (dále jen "vývoj") nebo jejich kombinace jsou součástí aplikovaného výzkumu,
- c) inovacemi zavedení nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb do praxe, s tím, že se rozlišují:
 - 1. inovace postupů, kterými se rozumí realizace nového nebo podstatně zdokonaleného způsobu výroby nebo poskytování služeb, včetně významných změn techniky, zařízení nebo programového vybavení,
 - 2. organizační inovace, kterými se rozumí realizace nového způsobu organizace obchodních praktik podniků, pracovišť nebo vnějších vztahů.

(2) Pro účely poskytování podpory se rozumí

- a) poskytovatelem organizační složka státu nebo územní samosprávný celek, který rozhoduje o poskytnutí podpory a který tuto podporu poskytuje,
- b) uchazečem organizační složka státu nebo organizační jednotka ministerstva, zabývající se výzkumem a vývojem, a dále právnická osoba nebo fyzická osoba, která se uchází o poskytnutí podpory,
- c) příjemcem uchazeč, v jehož prospěch bylo o poskytnutí podpory poskytovatelem rozhodnuto,
- d) velkou výzkumnou infrastrukturou výzkumná infrastruktura⁴⁰⁾, která je výzkumným zařízením nezbytným pro ucelenou výzkumnou a vývojovou činnost s vysokou finanční a technologickou náročností, která je schvalována vládou a zřizována pro využití též dalšími výzkumnými organizacemi,
- e) veřejnou zakázkou ve výzkumu, vývoji a inovacích zakázka na služby v aplikovaném výzkumu, vývoji nebo inovacích pro potřeby poskytovatele nebo správního úřadu, který není poskytovatelem, pokud jsou tito jedinými uživateli výsledku podle písmene i), která je zadána příjemci v rámci programu aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací postupem podle zákona o zadávání veřejných zakázek²⁾ a realizována na základě smlouvy o poskytnutí podpory podle tohoto zákona, popřípadě na základě rozhodnutí o poskytnutí podpory (§ 9 odst. 5 a 6), je-li příjemce organizační složkou státu nebo organizační jednotkou ministerstva, zabývající se výzkumem a vývojem (dále jen „veřejná zakázka“),
- f) programem výzkumu, vývoje a inovací soubor věcných, časových a finančních podmínek pro činnosti potřebné k dosažení cílů

1. aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, vyhlášených poskytovatelem ve veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích nebo v zadání veřejné zakázky na jednotlivé projekty [písmeno i)] v rámci programu,
2. mezinárodní spolupráce České republiky ve výzkumu a vývoji realizované na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, včetně spolupráce realizované na základě právních aktů vydaných k provedení těchto smluv, nebo
3. operačních programů ve výzkumu, vývoji a inovacích, (dále jen „program“),
 - g) projektem výzkumu, vývoje a inovací⁴¹⁾ (dále jen "projekt") činnosti ~~spadající do jedné nebo několika kategorií podpory~~, které mají splnit nedělitelný úkol přesné hospodářské, vědecké nebo technické povahy s předem jasně určenými cíli, formulovaný uchazečem ve veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích, nebo poskytovatelem v rámci zadání veřejné zakázky,
 - h) dalším účastníkem projektu organizační složka státu nebo organizační jednotka ministerstva, zabývající se výzkumem a vývojem, dále právnická osoba nebo fyzická osoba, jejíž účast na projektu je vymezena v návrhu projektu a s níž příjemce uzavřel smlouvu o účasti na řešení projektu,
 - i) výsledkem výzkumu, vývoje a inovací jsou
 1. v základním výzkumu nové vědomosti o základních principech jevů, procesů nebo pozorovatelných skutečností, které jsou publikovány podle zvyklostí v daném vědním oboru,
 2. v aplikovaném výzkumu nové poznatky a dovednosti pro vývoj výrobků, postupů nebo služeb, poznatky a dovednosti uplatněné jako výsledky, které jsou chráněny podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné činnosti¹⁷⁾ nebo využívané odbornou veřejností či jinými uživateli, nebo poznatky a dovednosti pro potřeby poskytovatele, využité v jeho činnosti, pokud vznikly při plnění veřejné zakázky nebo ve vývoji návrhy nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb,
 3. v inovacích nové nebo podstatně zdokonalené výrobky, postupy nebo služby, zavedené do praxe,
(dále jen „výsledek“),
 - j) smluvním výzkumem⁴²⁾ výzkum prováděný jménem podniku podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁴³⁾, k jehož provádění je využívána výzkumná organizace⁴⁴⁾ nebo výzkumná infrastruktura⁴⁰⁾, přičemž podnik vlastní výsledky výzkumných činností, nese riziko neúspěchu a za obdržené služby poskytne výzkumné organizaci nebo výzkumné infrastruktuře přiměřenou odměnu,
 - k) způsobilými náklady takové náklady nebo výdaje ve výzkumu, vývoji a inovacích, které jsou přiděleny na konkrétní kategorie podpory a mohou být příjemcem vynaloženy na činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích, nebo v souvislosti s nimi, a to
 1. osobní náklady nebo výdaje na výzkumné pracovníky, techniky a ostatní podpůrný personál v rozsahu nezbytném pro účely projektu, včetně stipendií na výzkum, vývoj a inovace podle zákona o vysokých školách³⁾,
 2. náklady nebo výdaje na pořízení hmotného majetku v rozsahu a po dobu, kdy je tento majetek využíván pro účely projektu; jestliže nejsou náklady nebo výdaje vynakládány v rámci projektu po celou dobu své životnosti, jsou za způsobilé náklady považovány pouze odpisy za dobu trvání projektu vypočítané na základě všeobecně uznávaných účetních zásad,
 3. náklady nebo výdaje na pořízení nehmotného majetku, poznatky a patenty zakoupené nebo pořízené v rámci licence z vnějších zdrojů za obvyklých tržních podmínek využité výlučně pro účely projektu,
 4. náklady nebo výdaje na služby, smluvní výzkum nebo na poradenské a rovnocenné služby využité výlučně pro účely projektu,
 5. doplňkové náklady nebo výdaje vzniklé v přímé časové a věcné souvislosti při řešení projektu, jejichž vynaložení přispěje k realizaci projektu, přičemž tímto vymezením se rozumí

~~podíl na společných provozních nákladech organizace (režii) jako nákladech, které nelze přímo přiřadit ke konkrétnímu projektu (tzv. nepřímé náklady); podíl těchto nákladů je pak určen v procentní výši stanovené poskytovatelem (tzv. flat rate) nebo ve výši skutečných režijních nákladů stanovených dle jednotné metodiky organizace pro uplatňování úplných nepřímých nákladů v projektech (tzv. full-cost);~~

k) způsobilými náklady takové náklady nebo výdaje ve výzkumu, vývoji a inovacích, které mohou být příjemcem vynaloženy na činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích, nebo v souvislosti s nimi, a to zejména

- 1. osobní náklady nebo výdaje včetně stipendií na výzkum, vývoj a inovace podle zákona o vysokých školách³⁾,**
- 2. náklady nebo výdaje na pořízení hmotného a nehmotného majetku,**
- 3. další provozní náklady nebo výdaje,**
- 4. náklady nebo výdaje na služby,**
- 5. doplňkové náklady nebo výdaje,**

l) uznanými náklady takové způsobilé náklady nebo výdaje ve výzkumu, vývoji a inovacích, které poskytovatel schválí a které jsou zdůvodněné.

(3) Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky je dokument schvalovaný vládou, který obsahuje základní cíle podpory, její věcné zaměření, předpoklad vývoje výdajů na výzkum, vývoj a inovace ze státního rozpočtu, z prostředků Evropské unie a ze soukromých zdrojů, priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací na období 4 až 6 let a opatření k jejich realizaci (dále jen „Národní politika výzkumu, vývoje a inovací“).

§ 9

Úprava vztahů mezi poskytovatelem a příjemcem

(1) Poskytovatel uzavře s příjemcem účelové podpory na projekt podle § 3 odst. 2 smlouvu o poskytnutí podpory, která musí mít písemnou formu. Smlouva se uzavírá na dobu řešení projektu a následující období potřebné pro vyhodnocení výsledků řešení projektu, včetně vypořádání poskytnuté podpory podle rozpočtových pravidel⁸⁾, ne však na dobu delší než 180 dnů ode dne ukončení řešení projektu. Smlouva může být prodloužena. Smlouva musí obsahovat alespoň

- a) označení poskytovatele,
- b) označení příjemce, v případě účasti více příjemců označení toho příjemce, který bude řešení projektu koordinovat ve vztahu k poskytovateli a jeho práva a povinnosti,
- c) název, identifikační údaje projektu a předmět jeho řešení,
- d) cíle projektu a jeho předpokládané výsledky, způsob ověření jejich dosažení,
- e) jméno, příjmení a případné akademické tituly a vědecké hodnosti fyzické osoby, která je příjemci odpovědná za odbornou úroveň projektu, (dále jen "řešitel"),
- f) termíny zahájení a ukončení řešení projektu,
- g) výše uznaných nákladů projektu a jejich členění, výše podpory ~~stanovená podle jednotlivých kategorií podpory uvedených v § 3 odst. 2~~ a její rozdělení v jednotlivých letech včetně termínů a způsobu jejího poskytování,
- h) úprava užívacích a vlastnických práv k výsledkům podle podmínek stanovených tímto zákonem,
- i) smluvní podmínky pro účast dalších účastníků projektu, případná výše jejich podpory s uvedením výše výdajů státního rozpočtu a její rozdělení v jednotlivých letech včetně termínů a způsobu jejího poskytování a kontroly,

- j) způsob vykazování uznaných nákladů projektu,
- k) způsob kontroly řešení projektu, včetně kontroly využití poskytnuté podpory a kontroly využití výsledků,
- l) způsob vyhodnocení výsledků řešení projektu včetně vypořádání poskytnuté podpory,
- m) vymezení stupně důvěrnosti údajů zahrnující jejich označení podle zvláštních právních předpisů,¹⁰⁾
- n) způsob poskytnutí údajů o projektu a jeho výsledcích pro informační systém výzkumu, vývoje a inovací,
- o) způsob řešení sporů,
- p) sankce za porušení smlouvy,
- q) datum nabytí a ukončení účinnosti smlouvy.